

Fél évvel hamarabb, félmilliárd forinttal olcsóbban

Júniusban acélt csapol a második konverter

Befejező szakaszába lépett a Dunai Vasmű konverter-acélmű második egységének kivitelezése, és az eredeti határidőnél fél évvel hamarabb, 1982. június közepén üzembe helyezik a szovjet acélgyártó berendezést — jelentették be szerdán Dunaujvárosban az állami nagyberuházás szemlélőjén, amelyet az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium és az Ipari Minisztérium vezetői közösen tartottak. A tapasztalatok alapján megállapították: a beruházó és kivitelező vállalatok jól együttműködnek a munkálataik során. Ennek köszönhető, hogy a dunaujvárosi konverteracélmű a tervezett költségnél félmilliárd forinttal kevesebbé, összesen 8,9 milliárd forintba kerül. A második konverteregység

szerezésének féléves gyorsítása tervén felül 200—220 ezer tonna acél előállítását eredményezi az idén Dunaujvárosban.

Az új nagyüzem építészeti munkái befejeződtek. Jól haladnak a gépészeti szerelések és a tizenegy kivitelező összehangolt munkájának eredményeként május közepétől megkezdődik a berendezés hidegpróbája. Kisebbségi elmaradás csak néhány kiegészítő és szociális létesítmény szakipari munkáinál mutatkozik, de ezeknél a Dunai Vasmű KISZ-esierek védnökségvállalása segíti az építőket. A négy éve tartó nagy munka méltó befejezéséért a Dunai Vasmű második konverteracélművétől két hónap múlva, június 12—15. között csapolnak először.

Ülésezett a járási KISZ bizottság

Tegnap ülést tartott a KISZ szegedi járási bizottsága. Megtárgyalta a járási hivatallal kötött, az 1985-ig szóló együttműködési megállapodást, s azt elfogadta. A járási hivatal munkaterve és a KISZ akcióprogramja szolgált alapjául a tervezetnek, az abban rögzített feladatoknak. Ezek között kiemelt helyen szerepel a szabadidős programok változatosabbá tétele, a fiatalok aktívabb részvétele a közszépművelési, közfejlesztési célok megvalósításában. Karsai Árpádné dr., a járási hivatal elnöke helyettese mindezek megvalósításához kérte a KISZ-esek segítségét.

Pásztiné Mészáros Éva, a járási KISZ-bizottság titkára a beszámoló KISZ-taggyűlések tapasztalatait összegezte.

Ötletvásár — közös képviselőknek

Társasházban egész „Szentes”

Nem irigylem a társasházban lakók közös képviselőit. Legalábbis jogásznak, közgazdásznak, építészesnek, gépészmérnöknek kellene lenniük egyszemélyben, hogy megfelelő hozzáértéssel és gyakorlattal intézkedhesse a közgyűlésen elnökölnek, ha házuk pénzügyeit kell rendbetenniük, ha az épület felújításra szorul, ha légteleníteni kell a fűtési rendszert, ha a lakótársak érdekeit kell egyeztetniük. Ki a maga kárán tanulja meg az ügyintézés csinát-binját, ki pedig tanácsot kér a nála jártasabbaktól. Van, aki néhány hónapja csöppent bele a közös képviselői tisztségbe, s van, aki már „profi” módon tájékozódik a rendeletek, jogszabályok erejében.

Segíthetnének nekik a kezdőknek — ha már hivatalosan nincs érdekeiket képviselő szervezet — s meg is tennék, ha e társasházak választott „tisztségviselői” ismernék egymást, ha lenne közös szervezetük, vagy legalább a találkozásra állandó helyük. Igény volna rá — ezt ismertem fel a Bartók Béla Művelődési Központ munkatársi gárdája s a népfőntarjani II. számú körzeti bizottsága, amikor közösen megszervezték a szegedi társasház-tulajdonosok (a telepszerű, többszintes, OTP-értékesítési társasházokról van szó) közös képviselőinek „ismerkedési estjét”. Tegyük hozzá, hogy az OTP megyei igazgatóságának készséges támogatásával jöhetett létre a találkozó — hiszen az intézmény vezető jogtanácsosa és lakásépítési osztályának vezetője volt a beszélgetésben felmerült kérdések két értő válaszadója.

Tőlük tudom — elhinni alig akartam —, hogy Csongrád megyében annyian élnek társasházban, ahányan Szentesen laknak. Tíz és félezer körüli már a társasház-tulajdonosokkal rendelkező családok száma. S jogi értelemben mindegyik épület önálló egységnek tekintendő — nincs felügyeleti szervük, ügyeiket együttesen intéző főhatóságuk, önállóan, a maguk „szája íze” — e függetlenség összes előnyét, s hátrányát „élvezve”. Előnyét, mert szabad kezét kapnak a tulajdonosok lakóházuk birtokba vétele után — s hátrányát, mert igen nehéz mondjuk egy tizemeletes ház valamennyi lakóját meggyőzni arról, hogy a közgyűlésre elmenni saját érdeke. Jó dolog, hogy a lakók maguk dönthetnek arról, mennyi pénzt tegyenek félre havonta a közös költségekre.

Sokat tanulhatnak egymástól, segíthetünk is, ha a minden házbán meglévő gondokat közösen oldjuk meg — így summázta a beszélgetés tapasztalatait az

egyik résztvevő. S mivel a „nálunk ez bevált és ti hogy csináljátok”-jellegű ötletvásárra bizonyára mindenkinek lenne igénye. Azoknak is, akik a Csongor téri párt-házba, az első találkozóra nem mentek el, s azoknak is, akik alig-alig akartak akkor, ott az estebe nyúló beszélgetésnek véget vetni. Lesz-e hát klubjuk a szegedi társasházak lakóinak? Rajtuk múlik, elfogadják-e a Debreceni utcaiak ajánlatát, s a népfőnt, meg a művelődési központ munkatársainak pártoló igyekezetét.

P. K.

Tisztesség, üzletpolitika

Az üzleti életnek is — általában — vannak törvényszerűségei, egy részük frotté, más részük iratlan. A hajdani jó kereskedő jelszava az volt, hogy nagy fogalom, kevés haszon. A sok kicsi sokra megy — e szótást mindenki ismeri, amely éppen az előző elvből fakadva biztosította a tisztességes nyereséget, a kereskedő megélhetését, sőt gyarapodását is. A jó erkölcsű kereskedő soha nem élt vissza helyzetével, de a vásárlókéval sem.

Közreadok egy olyan példát, melynek, sajnos, semmi köze az előbb emlegetett kereskedelmi szabályokhoz. Sándorfalván — az Opusztaszer felé vezető úton — van egy kitűnő Afész-áruház, presszóval kombinálva. Csak dicsérni lehet az ABC-üzlet árukínálatát és a kis presszó ügyvitelét is. A boltban mindent lehet kapni, s gyorsítja a vásárlást az önkiszolgáló rendszer. A presszóban még finom falatokat is kaphat, bár a régi jó tepertős pogácsát már nem találja meg a vásárló, valószínű az az oka, hogy a korábbi alkalmazottak elmentek egy szerződéses üzletbe.

A boltgyűlés forgalma tavasztól őszig jóval nagyobb a szokásosnál, mivel nemcsak a helybeliek nyitnak be ajtóit, hanem az arra járó kirándulók, illetve a hétfői kiskertjeikbe igyekvő emberek is. Elmézt, hogy éppen a sör árusításával hozakodom elő — de nem a részegeskedő, kocsmázó emberek érdekében teszem, hanem azokért, akik néhány üveg sört is szívesen vásárolnak, szonjukat enyhíteni.

Az ABC-oldalon azonban sört soha nem talál a vásárló. Az eladók válasza lakonikus: — A presszóban lehet kapni. Ez is rendben lenne, de a presszó már fölszámolja a tetemes plusz százalékot is. S így visszajár fordítják az ismert reklám szövegét, mert „háromat fizet és kettőt kap” lesz az egészből. Nem tartom tisztességesnek az ilyen üzletpolitikát. Kínáljanak a vevőknek mindkét üzlethelyiségben sört is, s aki vásárolni akar, döntse el, hogy melyik ajtón kíván benyitni, hol akarja beszerezni. A meglévő helyzettel élni, s nem visszaélni kellene.

Olykor előfordul, hogy jobbtáji szándékunk fordított eredményt szül. Lehet, hogy kivívom az alkohollelles front haragját, de megint a vendéglátásról lesz szó. Évekkel ezelőtt az egyik újszege di kisvendéglőnél történt a következő eset. Meg kell jegyezni, hogy ez a hely azon ritkaságok közé tartozott, ahol még megtartották a kuglipályát. Akár sportolási, mozgási lehetőségnek is minősíthetnénk ezt a megoldást, persze, azt is tudja mindenki, hogy a kuglizás együtt jár egy kis sörözgetéssel, fröccszéssel, beszélgetéssel is. Akkoriban olyan panaszt továbbítottak hozzánk, hogy a pálya nagyon elhanyagolt, miért nem hozzák rendbe. Lapunkban szóvá tettük ezt az ügyet. Később azonban még több panasos levél érkezett, hogy nagy kár volt a „támogató szó”, mivel bezárták és lebontották a környék lakóinak a kedvenc szórakozóhelyét, a tekepályát. Nem ez volt a célunk.

Nemrégiben kollégám Gyalaréten járt, s úgy hozta a helyzet — várokozni kellett —, hogy betért az ottani Afész büféjébe egy kávéra. Föltűnt neki az a állapot, amely a nevezett kis helyiséget jellemezte. Újból fölsőleges volna leírni. A lényeg: visszatetsző megoldást találtak a panaszra. Bezárták és megszüntették az inkriminált büfét. Erre újfent több levelet kaptunk, hogy bár ne szőlünk volna érdekükben, mert lám, mi lett a végeredmény, még a nívón aluli szolgáltatást sem találhatják meg ezentúl.

Megkérdeztem a szegedi Afész egyik vezetőjét, aki őszintén elmondta, hogy arra a büfere már eleve csak ideiglenes „üzemeltetési” engedélyt kaptak. De mégis valamilyen valós igényeket elégitettek ki, nemde? — Igen — mondta az illetékes —, hiszen a lakosságnak, de nekik is szükségük volt erre. Mi lesz ezután? El-lentmondásos dolog. Lehet, hogy egy új épületben, kulturált körülmények között pótolják a bezárt büfét. De az is lehet, hogy egy „összkomfortos” faházat raknak le és minden rendben lesz; legyen!

Lehet, lehet. Lehet így, lehet úgy. Végül is tán arról ügyek ezek — a sándorfalvi üzletvitel is —, mégsem szabad csupán úgy kezelni, hogy „na és bumm”, akkor mi van. Semmi sincs, az biztos. De valamiképp az sem megoldás, ha a panaszokra olyan választ adnak, hogy legegyszerűbb megszüntetni azt, amire panasz van. Ez esetben is úgy érzi az ember, hogy a könnyebbik megoldást választották. Pedig jobb lenne az üzleti érzékre, tisztességre appellálni, mivel ezt sem minősíthetjük — természetesen az ott élő emberek érdekeit szem előtt tartva — helyes megoldásnak.

Gazdag István

Pszichiátria, tömegkommunikáció, közvélemény

Beszélgetés dr. Szilárd János egyetemi tanárral

A Magyar Pszichiátriai Társaság Szegeden — nemrégiben — szakmai vitát rendezett, melynek témája volt a közvélemény tájékoztatásának módja, pszichiátriai, illetve pszichológiai kérdésekről. A közvéleményt szorosan érintő kérdésekről beszélgettünk dr. Szilárd János egyetemi tanárral, a szegedi Ideg- és Elmeklinika igazgatójával, a vita vezetőjével.

— A tömegtájékoztatás már jó néhány éve foglalkozik pszichiátriai kérdésekkel, az ember lelki életét érintő problémákkal. A szakma miért csak most tartotta szükségesnek a pszichiátria-tömegkommunikáció-közvélemény kapcsolatának vizsgálatát?

— Mielőtt a kérdés bárki számára is a pszichiátereknek e témával kapcsolatos közömbösségét bizonyítaná, hadd szögezzem le a következőket. A szakemberek azóta foglalkoznak a közvélemény megfelelő tájékoztatásával, amióta a sajtó, rádió és a televízió a pszichiátria és a pszichológia területével. A Magyar Pszichiátriai Társaság alig másfél éve alakult meg, ennek okán még nem volt alkalma e problémáról tárgyalni, de a közelmúltban tartott kerekasztalvita és az abban résztvevők nagy száma is szemlélteti, milyen fontosságúnak ítélik ezt. Ez volt az első olyan fórum, ahol kiváló magyar pszichiáterek a szakma számos vezető személyisége, „szervezett keretek között” együtt és egy időben cserélhetett eszmét a tömegtájékoztatásról.

— Miért tartották itt, és most időszerűnek a közvélemény beavatását egy szűk szakma, a pszichiátria rejtelmeibe?

— Számos okból is rendkívül időszerű és aktuális a téma. Az első ok pontosan a tömegkommunikációval és ennek egyre növekvő hatásával kapcsolatos. A tévé, a rádió és a sajtó rengeteg információval árasztja el az embereket, néha még a szakmai tájékoztatást is megelőzve. A megnövekedett ismeretek sok-sok újabb kérdés forrásává válnak, s ezeknek megválaszolása a szakember fontos feladata. A másik ok, hogy a ma ember minden — így a pszichiátria-pszichológiai kérdéseit is — rendkívül nyitott, fogékony. S végül a legfontosabb: a társadalmi átalakulás következménye-

ként mindazoknak az értékeknek jó része, amelyeknek ismeretében korábban az emberek el tudtak igazodni a mindennapi kapcsolatokban, a világban, ma már érvényüket veszítették. Megváltozott az orvos-beteg viszony is, melyre ma egyre inkább a racionális kérdésés és tudniakarás, valamint a partnerkapcsolat a jellemző. Ebben a megváltozott társadalmi közegben, a huszadik század bonyolult emberi kapcsolataiban az egyén nehezen igazodik el. A pszichiátria és a pszichológia feladata ebben segíteni az ismeretterjesztés útján is.

— Még a laikusok körében is ismert tény, hogy a pszichiáterek között bizonyos szakmai, elméleti kérdésekben nincs mindig egyetértés.

— Valóban igaz, hogy a pszichiátrián belül több a vitás kérdés, a szemléleti nézetkülönbség, mint más szakmákban. A különböző szakmai nézeteknek azonban érvényesülniük kell, és hangot kell kapniuk a tájékoztatásban. Természetes azonban és minden tudományra érvényes, hogy a nagy nyilvánosság elé olyan problémákat ne kerüljenek, melyek felesleges bizonytalanságot és bizalmatlanságot szülnek. A mi szakterületünkön is vannak ilyenek, de például semmiképpen sem kell eltitkolni azt, hogy esetenként egyik vagy másik pszichoterápiás kérdésben vagy betegségünölet értelmezésében a szakemberek véleménye eltérő.

— A kerekasztalvitán nem derült ki, hogy a pszichiátria kidolgozta-e már a maga tömegtájékoztatási elveit.

— Úgy vélem, minden pszichiáter nevében mondhatom, nem hisszük, hogy a szakma részéről valamiféle teletesen, pontról pontra kidolgozott „receptet” kellene adni. A szegedi tanácskozás résztvevői a tájékoztatásban eddig tapasztalt negatívumokat bírálták. A túlzott didaktikusságot, az ismeretnyújtásban uralkodó mennyiségi szemléletet és néha a nem szakszerű következtetéseket, általánosságokat. A szakma egyébként a tömegtájékoztatás alapelveinek azt tartja, hogy egy-egy pszichiátriai-pszichológiai részterület legkiválóbb képviselői vállalják és tartásuk természetesen akár a rádióban, akár a televízióban

vagy a sajtóban a tájékoztatást.

— Ön szerint milyen szakmai kérdésekről kellene szólnia a pszichiátria témájú tájékoztatásnak?

— A „miről” kérdés esetében — érthetően — néhány ponton eltér a szakma és a közvélemény. A tömegtájékoztatás és a közember oldaláról elsősorban az újdonság erejével ható, a közönséget vonzó, a nagy érdeklődést felkeltő szempont a meghatározó. A szakember viszont éppen ezekről a témákról nem beszél szívesen. A másik útkövesi pont, hogy az egyes ember mindig a saját problémáját látja a legaktuálisabbnak, a legfontosabbnak, s erről szeretne hallani. A pszichiátria oldaláról nézve pedig a társadalmilag leggyakoribb félreértések, tisztázatlan problémák, előítéletek megtárgyalása, a pszichológiai kultúráltság emelése a kívánatos. A pszichiátriai témákkal foglalkozó tájékoztatásnak — véleményem szerint — szólni kellene a pszichés betegségekre vonatkozó legújabb ismeretekről, azok diagnosztikus és terápiás lehetőségeiről, a különböző pszichés, illetve pszichopatológiai jelenségek magyarázatáról. Feltétlenül szükséges foglalkozni a tömegtájékoztatási eszközök mindegyikének segítségét igénybe véve az alkoholiszmussal, a kábítószerésszel és az öngyilkossággal, mert mindezek méreteiket tekintve tényleges társadalmi problémák.

Kalocsai Katalin

Országos szakfelügyelői tanfolyam Szegeden

Az Országos Pedagógiai Intézet rendezésében háromnapos tantervi felkészítő tanfolyam kezdődött tegnap Szegeden a Csongrád megyei tanács oktatási központjában magyar- és történelem-szakos általános iskolai szakfelügyelők részére. Az egész országból megyénkbe érkezett pedagógusokat dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára köszöntötte, majd dr. Szébenyi Péter, az Országos Pedagógiai Intézet főosztályvezető-helyettese tartott előadást az állampolgári ismeretek tanításának pedagógiai kérdéseiről. Még az első nap programjában

dr. Czuth Béláné, a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskola történelem tanszékének adjunktusa az állampolgári és jogi ismeretek tanításának tapasztalatairól, dr. Gulyás Sándor vezető szakfelügyelő az aktualizálás pedagógiai problémáiról, dr. Simai Mihály akadémikus a nemzeti jövedelem termelésének és felhasználásának belső és nemzetközi meghatározóiról, dr. Tóth Péter, a Csongrád megyei Főügyészség fiatalokruak ügyésze pedig az igazságszolgáltatásról tartottak előadást.

A tanfolyam ma folytatódik.